

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.035/2014/5. szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Székely Attila ügyvéd által képviselt felperesnek, - Dr. Kiss Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen ingó kiadása iránt a Pécsi Törvényszéken 16.G.21.384/2012. számon indult, majd a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.264/2013/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélettel szemben az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000,- (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

*2004. szeptember 17-én **Sz.** Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) és az alperes mint megrendelők a **G.** Kft.-vel mint vállalkozóval, vállalkozási szerződést kötöttek a **Sz.**-i Gyógyfürdő kivitelezési munkálataira. Az említett kft. a vállaltak teljesítése érdekében alvállalkozási szerződéseket kötött a **D.** Kft. (a továbbiakban: felperesi jogelőd), korábbi I. rendű felperessel, amely a teljesítéshez maga is alvállalkozókat vett igénybe.*

*2006. július 28-én a **G.** Kft. kiállított egy teljesítési igazolást arról, hogy a felperesi jogelőd a gyógyfürdő belső kör alakú, illetve külső gyógymedencéjének munkálatait, pótmunkaként elvégezte és jogosult bruttó 11.100.000,-Ft összegű számla benyújtására.*

A 2006. augusztus 2-án, a **G. Kft.**, valamint a felperesi jogelőd között létrejött megállapodás szerint a kft. a teljesítési igazolásban rögzített munkák ellentételezéseként a gyógyfürdő területén tárolt és a tulajdonát képező 19 raklap természetes palát, 3 köteg B50.60 típusú bordázott betonvasat, 294,84 m² Padana, 30x30-as Nebraska Roccia járólapot, 31,7 m² db. Floor Gress 45x45-ös Walks White járólapot, 31,7 m² Floor Gress 45x45-ös Walks Green járólapot, továbbá 544 m² Idea 20x25 cm-es BB-SAT fehér csempét átadott a felperesi jogelőd részére.

2006. augusztus 8-án az önkormányzat és az alperes az építési területet lezárták, megakadályozták oda a **G. kft.** bejutását, majd szerződésszegésre hivatkozással, az augusztus 9-én kelt nyilatkozatukkal elálltak a vállalkozási szerződéstől.

Egy 2006. szeptember 6-án módosított, 2006. augusztus 31-én kelt engedményezési szerződéssel a **G. Kft.** a vállalkozási szerződésből eredő követeléseit a felperesi jogelődre engedményezte.

Ezt követően, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2006. szeptember 13-án jogerőre emelkedett, 1.Fpk.11-06-070.445/7. számú végzésével, 2006. szeptember 28-i hatállyal elrendelte a **G. Kft.** felszámolási eljárását.

2006. szeptember 27-én az önkormányzat és az alperes új vállalkozási szerződést kötött egy, a perben nem részes, zártkörűen működő részvénytársasággal az építési munkálatok befejezésére.

A felperesi jogelőd a gyógyfürdő építési területének lezárását követően, 2006 decemberétől többször, írásban, felszólította az önkormányzatot, illetve az alperest a munkaterületen maradt ingóságok kiadására. Az említettek a tulajdonjog hitelt érdemlő bizonyításának hiányára hivatkozással, ez elől elzárkóztak.

2008. december 1-jén a felperesi jogelőd engedményezési szerződést kötött a felperessel. A **G. Kft.**-től szerzett, az építési területen maradt építési anyagokra vonatkozó tulajdoni igényét - összesen 18.165.000,-Ft értékben - a II. rendű felperesre engedményezte.

A jogutódlás folytán perbe lépett felperes módosított keresetében elsődlegesen mint tulajdonos, másodlagosan, vagylagosan mint engedményes kártérítés címén kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a keresetlevélben megjelölt ingóságok értékének, 16.109.172,-Ft tőke és ezen összeg után 2006. december 22-étől a kifizetés napjáig járó törvényes kamata megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A felperesi jogelőddel szemben fennálló, vállalkozási díjkövetelésére hivatkozással pedig beszámítási kifogást terjesztett elő.

A Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.171/2012/4. számú végzésével elrendelt megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 15.737.172,-Ft tőke és ezen összeg után 2006. december 22. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy a felperes jogelődje megszerezte a raklap, a járólap, a csempe, a betonvas tulajdonjogát - az általa végzett pótmunkák ellentételezéseként - a **G. Kft.**-től mint tulajdonostól, a 2006. augusztus 2-án létrejött megállapodással.

A jogvita eldöntése tekintetében közömbösnek tartotta az alperes arra vonatkozó állítását, hogy a keresetlevélben 1-5. és 7. szám alatt megjelölt ingók tulajdonjogát a felperesi jogelőd - tényleges munkavégzés hiányában - nem szerezhette meg. Az elsőfokú bíróság utalt a Ptk. 391. §-ára, miszerint a vállalkozó alvállalkozóval is teljes egészében elvégeztetheti a munkát.

Az elsőfokú bíróság a 2008. december 1-jén kelt engedményezési szerződés - a felek szándékai szerinti - értelmezése alapján megállapította azt is, hogy a felperesi jogelőd átruházta a perbeli ingóságok tulajdonjogát a felperesre. Ez utóbbit azonban az alperes megfosztotta az ingóságok birtoklásától. Az alperes mint egy 2004. október 18-án kötött bérleti szerződés alapján az ingatlan kezelésére, üzemeltetésére jogosult fél, szerződéses megbízottja, a területet őrző vagyónvédő cég útján megakadályozta az ingók elszállítását. A megbízottal ezért egyetemlegesen felelős a felperes emiatt keletkezett kárainak megtérítéséért. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes az ingóságok rosszhiszemű jogalap nélküli birtokosa volt. Többszöri felhívás ellenére sem adta ki ugyanis az ingóságokat a felperesnek. Nem akadályozta meg továbbá azok egy részének az új vállalkozási szerződéssel megbízott cég általi beépítését, illetve más részének, perben nem álló harmadik személy általi elszállítását. Ezen alperesi mulasztással, illetve megbízókénti magatartással a bíróság ugyancsak okozati összefüggésben állónak tartotta a felperest ért kárt. Alaptalannak ítélte ugyanakkor az alperes beszámítási kifogását, mivel érvényesíteni kívánt követelése nem a felperessel, hanem jogelődjével fenn állt jogviszonyból származott.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helyes indokai alapján helybenhagyta.

A fellebbezésében előadott új tények és új bizonyítékok vizsgálatára a határozatának meghozatalakor látott jogi lehetőséget, tekintettel arra, hogy azok az elsőfokú ítélet

meghozatalát követően jutottak az alperes tudomására, illetve kerültek birtokába. Úgy ítélte azonban, hogy azok nem voltak alkalmasak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására.

Az újonnan csatolt iratok ugyanis nem cáfolták, hogy a felperes jogelődje a perbeli 19 raklap pala tulajdonjogát a 2006. augusztus 2-án kelt megállapodással megszerezte. **M.Cs.** nyilatkozata, a **T.** Kft.-vel kötött szerződés, az ehhez kapcsolódó számla és végszámla, a 2007. július 22. napján kelt nyilatkozat, a 35. számú koordinációs jegyzőkönyv kizárólag azt tartalmazza, hogy az építési területen lévő palát a **T.** Kft. az új vállalkozási szerződés alapján beépítette. Ez viszont nem zárja ki azt, hogy a **G.** Kft. a 19 raklap ellenértékét kifizette a **T.** Kft.-nek és a raklapok tulajdonjogát megszerezte. A kerítéselemekre vonatkozóan továbbá, az alperes által csatolt - a **F.** Kft.-vel kötött - vállalkozási szerződés, és a vállalkozó árajánlata alapján nem azonosítható be, hogy a vállalkozó az **O.** Kft. által szállított kerítéselemeket építette-e be, és nem igazolja, hogy a kerítéselemek tulajdonjogát az önkormányzat megszerezte. E tényre semmilyen szerződéses rendelkezés nem utal.

A másodfokú bíróság úgy ítélte, az alperes által felajánlott újabb tanúbizonyítástól sem volt várható a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállással ellentétes ténymegállapítás, ezért a további bizonyítást mellőzte.

Rámutatott arra, a felperes jogelődjén és a felperesen kívül más nem jelentett be igényt a perbeli ingóságokra az alperes által csatolt iratok és az alperes saját előadása szerint. Az alperes ezért alappal nem vonhatta kétségbe a felperes birtokláshoz való jogát. A felperes egyébként bizonyította a perben mind a kerítéselemekre, mind az egyéb ingóságokra nézve a tulajdonjogi láncolatot. A másodfokú bíróság szerint is a vételár kifizetése, továbbá annak vizsgálata, hogy a felperesi jogelőd végzett-e ténylegesen pótmunkát, a jogvita eldöntése szempontjából közömbös volt. Az alperes a területet és az ingóságokat birtokolta, saját magát felelős őrzőnek tekintette. Az önkormányzattal közösen, döntési jogosultsággal rendelkezett az ingók kiadása tekintetében. A felperesnek, a birtoklástól való megfosztással, közösen okozott károkért az önkormányzattal egyetemlegesen felel a Ptk. 344. § (1) bekezdése értelmében. Mindketten teljes kártérítéssel tartoznak. A felperes jogosult eldönteni, hogy az igényét kivel szemben érvényesíti.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a támadott határozat helyett új határozat hozatalával az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset

elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezését, az első fokon eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Előadta, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 173. § (4) bekezdését, a Pp. 163. § (2) bekezdését, a Pp. 164. § (1) bekezdését, a Ptk. 365. § (1) bekezdését, a Ptk. 328. § (1) bekezdését, a Ptk. 196. §-át, a Ptk. 197. §-át, a Ptk. 200. § (2) bekezdését, a Ptk. 339. § (1) bekezdését, a Ptk. 344. § (3) bekezdését.

Állította, a perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes jogelődje megszerezte a **G.** Kft.-től a perbeli ingóságok tulajdonjogát. Vitatta, hogy akár a felperes jogelődje, akár annak alvállalkozói pótmunkát végeztek az említett kft. részére, s a tulajdonjog átruházása ennek az ellentételezése volt.

Az alperes hangsúlyozta, a felperesi jogelőd által kötött alvállalkozási szerződések nem utalnak azokra a munkálatokra, amelyeknek ellentételezése a 2006. augusztus 2-án kelt megállapodásban rögzítést nyert. Véleménye az volt, a peres iratokhoz becsatolt, kézzel írott műszaki ellenőri nyilatkozat, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott tanúk vallomása is azt támasztja alá, hogy a **G.** Kft.-t, a részére végzett pótmunka címén nem terhelte 11.100.000,-Ft-os fizetési kötelezettség a felperesi jogelőd felé. Az alperes az általa megjelölt bizonyítékok miatt a 2006. június 28. napján aláírt teljesítési igazolás, illetve a 2006. augusztus 2. napján létrejött megállapodás tartalmát aggályosnak tartotta.

Vitatta azt is, hogy a perbeli kerítés, illetve elemei tulajdonjogát a felperesi jogelőd ugyancsak megszerezte volna az **O.** Kft.-től. Hivatkozott e kft. 2006. augusztus 11-én kelt, az önkormányzat részére megküldött levelére, amelyben akként nyilatkozott, a gyógyfürdő beruházásra leszállított Heras Triton kerítésnek és elemeinek az ellenértéke nincs kiegyenlítve, az áru a kft. tulajdonát képezi. Az alperes álláspontja szerint, ellenérték megfizetése hiányában, ezen ingóságok tulajdonjogát a felperesi jogelőd nem szerezte meg. Utalt arra is, a tulajdonjog megszerzését akadályozta az is, hogy az engedményezést megelőzően a felperesi jogelőd az ingóságokat nem vette birtokba, annak ellenére, hogy arra 2006. augusztus 2-a és 2006. augusztus 8-a között lett volna módja.

Az alperes állította, felelős őrzője volt az ingóságoknak, azokat kizárólag a jogosult részére adhatta ki. Jogosultnak csak a tulajdonost vagy a vagyontárgyak felett rendelkezni jogosultat tekinthette. A felperesi jogelőd, illetve más sem, többszöri felszólítást követően sem igazolta az építési területen maradt anyagok tulajdonjogát. Sőt, az **O.** Kft. is a tulajdonjogának fennállására vonatkozóan a felelős őrzés időtartama alatt tett

írásbeli nyilatkozatot.

Az alperes szerint az eljáró bíróságok a perbeli palára nézve **H.R.** tanúvallomása és **M.Cs.** okiratba foglalt nyilatkozata közötti lényeges ellentmondást nem oldották fel. Az általa tett indítvány ellenére, **M.Cs.**-t tanúként nem hallgatták meg, s a mellőzést nem indokolták meg.

Az alperes vitatta azt az ítéleti megállapítást, hogy a perbeli munkaterületnek, illetve az ingóságoknak a birtokában lett volna.

Azt elismerte, hogy a **G. Kft.** a palák tulajdonjogát megszerezte. Azt azonban nem, hogy azok tulajdonjogát adásvételi szerződéssel a felperesi jogelődre átruházta.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte. Utalt arra, az alperes nem tudta azon állítását igazolni, hogy a felperes jogelődje a **G. Kft.**-vel kötött szerződés teljesítésére nem volt képes. Állította, a felperes jogelődje igazolta azt, hogy az egyes munkálatokra alvállalkozási szerződéseket kötött, s azok teljesítése megtörtént. Hivatkozott arra is, hogy a perbeli ingóságokra a felperesi jogelődön kívül senki nem tartott igényt. Az **O. Kft.** pedig a vételár rendezését követően a felperesi jogelőd tulajdonát igazoló nyilatkozatot kiadta. Így az alperesnek tudnia kellett, hogy a felhasznált idegen dolgok ellenértékével tartozik.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. Azt az alábbiakra tekintettel nem találta jogszabálysértőnek.

A felperes végleges keresete alapján azt kellett vizsgálniuk az eljáró bíróságoknak, hogy a felperes bizonyította-e a saját, illetve jogelődjének a perbeli ingóságokra vonatkozó tulajdonjogát, az alperes azok birtokában volt-e, a birtokláshoz rendelkezett-e jogcímmel, az ingóságok kiadásának megtagadása miatt, azok beépítésével, illetve elszállítással a felperessel mint jogutóddal szemben az okozott károkért terheli-e és milyen mértékben kártérítési felelősség.

A Kúria - az alperes állításával ellentétben - úgy ítélte, az eljáró bíróságok a Pp. 164.§ (1) bekezdésének megsértése nélkül, a bizonyítási teher helytálló telepítésével, a bizonyítékoknak a Pp. 206.§ (1) bekezdésében foglaltak szerinti okszerű mérlegelésével állapították meg a tényállást. A másodfokú bíróság az ítéletének 5. és 6. oldalán részletesen elemezte az alperes által benyújtott új bizonyítékokat és kellő indokát adta annak, hogy azok miért nem voltak alkalmasak az elsőfokú eljárás során rendelkezésre állt bizonyítékok alapján levont következtetések cáfolására. (A perbeli

palák beépítése nem zárja ki, hogy azok vételárát az a kft., amelytől a felperesi jogelőd a tulajdonjogát származtatja, kifizette. Az alperes által becsatolt, a **F.** Kft.-vel kötött vállalkozási szerződés, a vállalkozó ajánlata nem bizonyítja, hogy az **O.** Kft. által szállított kerítéselemeket építette be, a kerítéselemek tulajdonjogát az önkormányzat szerezte meg.)

A másodfokú bíróság kitért arra is, hogy a felperes által a jogelődjeinek, illetve a saját tulajdonjogának megszerzését igazoló okiratok, számlák, **H.R.** tanú vallomása, az **O.** Kft. írásbeli nyilatkozata és azon tény mellett, hogy a perbeli ingóságokra más tulajdonjogi igényt nem érvényesített, az alperes által felajánlott további bizonyítási eljárástól, tanúk meghallgatásától ellentétes tényállás megállapítása nem várható, ezért a bizonyítást mellőzi. A Pp.173. § (4) bekezdése értelmében csak ha szükséges, akkor kell a bíróságnak az ellentétes vallomást tett személyeket szembesítenie az ellentét tisztázása végett. A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik tehát, hogy él-e e perjogi eszközzel. Ha egyéb bizonyítékokkal egybevetve az ellentmondás tisztázható, azt mellőzheti. A Kúria nem észlelt olyan okot, amely miatt a jelen eljárás során az alperes által hiányolt szembesítést a másodfokú eljárásban el kellett volna rendelni.

Mindezek mellett a Kúria utal arra is, a Pp. 275. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a BH2013.119.számú és a BH2013.126.számú eseti döntéseiben kifejeződő joggyakorlata értelmében, a felülvizsgálati eljárás során a bizonyítékok újra értékelésének nincs helye. A felülmérlegelésre az sem ad okot, ha okszerű mérlegeléssel a bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Erre tekintettel mellőzte határozatának meghozatalakor a felülvizsgálati kérelemben kifejtett, a tanúk vallomásában foglaltakra vonatkozóan, az eljárás bíróságoktól eltérő alperesi értékelés figyelembevételét.

A Kúria egyetértett a perben eljárás bíróságokkal abban, hogy a felperes bizonyította a perbeli ingóságokra vonatkozóan fennállt tulajdonjogi igényből eredő kártérítési követelésének jogalapját. A másodfokú ítélet 7.oldalán az ítélet tábla végig vezette az igazolt tulajdonjogi láncolatot.

Önmagában az alperes által állított az a tény, hogy a szerződő cégek tulajdonosai egymással rokoni kapcsolatban álltak, nem eredményezi a szerződés nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközését, a Ptk. 200.§ (2) bekezdése alapján a semmisségét. Az alperes a rokonságra vonatkozó tényállítás mellett, a semmisség megállapítását megalapozó egyéb tény nem bizonyított.

A felperesi jogelőd egyébként tulajdonjogát nem a Ptk. 365. § (1) bekezdésben szabályozott adásvételi szerződéssel szerezte, így e

jogszabályban írtak megsértése fel sem merülhetett.

A tulajdonjog átruházására a Ptk. 200. § (1) bekezdésének alkalmazásával kötöttek megállapodást a szerződő felek. Az ingóságok tulajdonjogát nem vételár kifizetése ellenében szerezte meg a felperesi jogelőd. Az átruházó fél által elismert értékű pótmunka volt a fizetség. Az elsőfokú bíróság, utalva a Ptk. 391. § (2) bekezdésében írtakra, helyesen ítélte úgy, hogy súlytalan az alperesnek az a hivatkozása is, miszerint a felperesi jogelőd a pótmunka elvégzéséhez szükséges feltételekkel nem rendelkezett, s ez is bizonyítja az ingóságok átruházására irányuló szerződés semmisségét.

A szerződő felek között nem volt vitás, hogy az ingóságok a gyógyfürdő építési területén találhatók, és annak birtoklása az átruházást követően a felperesi jogelődöt illeti meg. E tényre utal, hogy 2006 decemberétől a keresetlevélhez mellékelte levelekkel már a felperesi jogelőd lépett fel az önkormányzattal, illetve az alperessel szemben, és kérte az általuk sem vitatottan, a felperesi jogelőd jogelődjével kötött vállalkozási szerződés megszűnése ellenére birtokban tartott ingóságok kiadását. Az alperes ezért alappal nem hivatkozhat arra sem, hogy a Ptk. 117.§ (2) bekezdése alapján a felperesi jogelőd az ingóságok birtokának megszerzése hiánya miatt sem vált tulajdonossá. A birtokba adást ugyanis a dolog kiadása iránti igény átruházása pótolta.

Az eljáró bíróságok a felperesi jogelőd és a felperes között létrejött 2008.december 1-jei megállapodás tartalmát a Ptk.207.§ (1) bekezdésének megfelelően értelmezve következtettek arra is, hogy a felperes a jogelődjétől az ingóságok tulajdonjogát, azok harmadik személytől való birtokba adására vonatkozó igényt, illetve azok értékének megtérítése iránti követelést szintén megszerezte.

Az alperes maga sem vitatta, hogy az ingóságok felelős őrzője volt. Az sem vitatott, hogy a felperesnek azokat ma már nem tudja kiadni. Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperesnek az őrzési kötelezettség megszegésével okozott kárt. Az alperes a felülvizsgálati kérelemben tett állításával ellentétben, felróhatóságának hiányát, de még a felperes, illetve jogelődjének a kár bekövetkezésében való közrehatását sem bizonyította. A felperesi jogelőd, illetve a felperes is írásbeli megállapodással igazolta tulajdonjogát. Más, harmadik fél igényt az adott ingóságokra nézve nem terjesztett elő, alappal ezért nem hivatkozhatott arra, hogy a tulajdonos személyét illetően kétségei voltak. A Kúria ezért sem a felelős őrzőre irányadó Ptk. 196-197.§-ának, sem a kártérítésre vonatkozó Ptk.339.§ (1) bekezdésének, illetve a közösen okozott károk megtérítése esetén alkalmazandó Ptk.340.§ (3) bekezdésének a jogerős ítéletben foglaltakkal való megsértését nem tudta megállapítani.

Az eljárási és az anyagi jogi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet emiatt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes az eredménytelenül előterjesztett felülvizsgálati kérelem miatt köteles a felperes jogi képviselőjével felmerült eljárási költséget megtéríteni, a Pp. 275.§ (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján, figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5) és (6) bekezdéseire. A megállapított ügyvédi munkadíj az ÁFA-t is tartalmazza.

Budapest, 2014. május 29.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Négyessy András s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró